

تعیین رابطه بکارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی

اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

انیسه مهدوی^۱ و طاهره حسومی^۲

چکیده:

این مطالعه به منظور شناسایی تعیین رابطه بین فن آوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) با رضایت شغلی در بین اعضای علمی دانشگاه آزاد اسلامی رودهن صورت گرفت. روش تحقیق، توصیفی از نوع همبستگی بوده است. جهت انتخاب افراد جمعیت پژوهش از روش نمونه‌گیری تصادفی لایه‌ای یا طبقه‌ای بهره گرفته شد.

جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه استاندارد شده (مینه سوتا) برای شاخص رضایت شغلی و محقق ساخته برای شاخص فن آوری اطلاعات و ارتباطات بهره گرفته شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌های آماری از شاخص‌های آمار توصیفی (مشخص کننده های مرکزی و پراکندگی) و استنباطی نظیر آزمون‌های کولموگروف - اسمیرنوف و ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد. نتایج نشان داد، بین به‌کارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات و رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه رابطه مستقیم و مثبت وجود دارد. البته شدت این رابطه ضعیف بوده است. همچنین این رابطه بین استفاده از نرم‌افزارها با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی نیز مشاهده شده است. بین نگرش اعضای هیأت علمی نسبت به فن آوری اطلاعات و ارتباطات و خدمات اینترنتی با رضایت شغلی آنان رابطه معنی داری مشاهده نشده است.

کلید واژه‌ها: فن آوری اطلاعات و ارتباطات، هیأت علمی، رضایت شغلی، رودهن، نرم‌افزارها.

^۱ کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

^۲ دانشکده علوم تربیتی و مشاوره، گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

مقدمه

فن آوری اطلاعات و ارتباطات محور جامعه اطلاعاتی است. فن آوری اطلاعات متشکل از چهار عنصر اصلی اساسی (انسان، ساز و کار، ابزار و ساختار) است به طوری که از طریق زنجیره ارزشی که از به هم پیوستن این عناصر ایجاد می‌شود، جریان یافته و پیوسته تعالی و تکامل سازمان را فرا راه خود قرار داده است (سلیمانی، ۱۳۹۰، ص ۱۸). بنابراین، فن آوری اطلاعات و ارتباطات در عصر تغییرات و تحولات شتابنده محیطی نقش حیاتی را در ادامه بقای سازمان‌ها دارد. با ظهور و توسعه فن آوری اطلاعات و ارتباطات، روند تحولات جهانی، با شتاب بیشتر و با محوریت عنصر اطلاعات و دانایی، در حال گسترش است. به خصوص این که بیش از یک دهه است، به عرصه تعلیم و تربیت یا نهاده و نظام‌های آموزشی و محیط‌های تحصیلی را به چالش فرا خوانده است.

امروزه در اکثر کشورهای پیشرفته، بیشتر سرمایه‌گذاری در زمینه فن آوری اطلاعات و ارتباطات، در قلمرو آموزش می‌باشد زیرا؛ اولاً فن آوری به طور فزاینده‌ای در کلیه ابعاد زندگی بشر نفوذ نموده، ثانیاً؛ فن آوری ابزار مهمی در زمینه پردازش اطلاعات می‌باشد (خان، ۲۰۱۰).

اعضای هیأت علمی که وظیفه خطیر آموزش و تربیت نسل جوان را بر عهده دارند، نه تنها باید از لحاظ مهارت و تکنیک رشد کنند، بلکه باید درک درستی از فن آوری‌های مختلف و کاربرد مؤثر آن در محدوده فرهنگ به دست آورند. زیرا این امر موجب افزایش کارایی و نیز احساس شادابی در فرد می‌گردد. شادابی و رضایت شغلی در موفقیت شغلی بسیار مؤثر است و کارایی و بهره‌وری سازمان و نیروی کار را افزایش داده و باعث ایجاد رضایت درونی می‌شود. تنها در این صورت است که نظام دانشگاهی می‌تواند مفهوم کارآمدی را تجربه کند. هیأت علمی دانشگاه مغز فعال این سیستم سازمانی است. تمام اعتبار، ارزش و منزلت یک دانشگاه در بطن جامعه به همین نیروی انسانی است (خوش خیر، ۱۳۸۲، ص ۴۲).

فن آوری اطلاعات ابزار قدرتمندی است که در کمترین زمان ممکن می‌تواند میان سازمان‌ها و مردم جهان ارتباط برقرار سازد. این ابزار ارتباطی قدرتمند با اطلاعات سروکار دارد.

فن آوری اطلاعات در جهان امروز چشم‌اندازهایی را برای جهانیان به ارمغان آورده است که بر تمام ابعاد زندگی سیاسی، نظامی، اقتصادی، اجتماعی و آموزشی انسان قرن بیست و یکم تاثیر گذاشته است، به گونه‌ای که بیشتر فراگیرندگان را به سمت رایانه‌ها و آموزش کار با آنها سوق داده است.

درسال‌های اخیر فن آوری اطلاعات و ارتباطات نقش قابل توجهی را در بهبود امور حرفه‌ای و شغلی ایفا کرده است. یکی از امور حرفه‌ای، رضایت شغلی نیروی کار است. رضایت شغلی، حاصل نگرش کلی

تعیین رابطه بکارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد ... ۲۹

فرد درباره شغلش است. به عبارتی، یعنی کسی که رضایت شغلی اش بالا باشد، به کارش نگرش مثبت دارد ولی کسی که از کارش ناراضی است، نگرش منفی نسبت به کارش دارد.

رضایت شغلی یکی از عوامل مهم در موفقیت شغلی است؛ عاملی که موجب افزایش کارایی و نیز احساس رضایت فردی می‌گردد.

در اجتماع امروزی کار اهمیتی بیش از پیش دارد، کار نه تنها منابع مالی و سطح زندگی افراد را بهبود می‌بخشد، بلکه بر سلامت جسمی و روانی آن‌ها نیز اثر مثبت می‌گذارد. عوامل مختلفی چون نگرش فرد، انگیزش، توانایی فردی در شغل و سازگاری شغلی، بهره‌گیری از فن آوری اطلاعات و ارتباطات، دستمزد، امنیت شغلی، استرسی شغلی، ترفیع و... بر رضایت شغلی تأثیر دارند.

با توجه به این که اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها در رأس امر آموزش دانشجویان قرار دارند، لذا رضایت شغلی در این گروه به طور مستقیم بازده شغلی ایشان را که همان آموزش بهینه دانشجویان می‌باشد، در پی خواهد داشت.

در واقع آن‌چه که امروزه در اکثر سازمان‌ها و مراکز آموزش عالی به ویژه دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن در زمینه به کارگیری فن آوری اطلاعات مشاهده می‌شود، این است که تا چه حد میزان به کارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات بر عملکرد سازمان و افراد مشغول به کار در آن سازمان تأثیر گذاشته و توانسته ضمن تسهیل امور به بهبود عملکرد سازمان و افراد آن سازمان نایل گردد.

مراکز آموزشی به ویژه مراکز آموزش عالی در به کارگیری و راهنمایی و هدایت نسل جوان در جهت استفاده از این فن آوری‌ها از سویی و گسترش کمی و کیفی آن مسئولیت خطیری بر عهده دارند، چه در جهت تولید نرم‌افزار و سخت‌افزار و چه در جهت آموزش و استفاده‌ی بهینه از آن در زندگی روزمره. لازمه‌ی رسیدن به این مقصود آن است که نهادهای آموزشی از خود شروع کرده فن آوری‌های نوین را در عمل به کار گیرند و از آن در آموزش و سایر امور اداری استفاده کند که این امر منجر به تحقق دولت الکترونیک و هم چنین افزایش بهره‌وری نیروی کار و رضایت شغلی کارکنان می‌گردد.

برای توسعه فن آوری اطلاعات در هر سازمانی نیاز است که شناختی از فعالیت‌های انجام شده و برنامه ریزی شده آن سازمان در زمینه فن آوری اطلاعات و ارتباطات حاصل شود. سپس توسعه فعالیت‌ها در همان راستا و با توجه به وضعیت موجود و رد ادامه فعالیت‌های انجام شده قبلی انجام شود.

تعیین فن آوری باید بر اساس محیط سازمان، فرهنگ عملیاتی و نیازهای اطلاعاتی باشد. انتخاب فن آوری اطلاعاتی به طور کلی یک تصمیم مالی نیست بلکه تصمیمی است مربوط به فن آوری و برای موفقیت سازمانی است که در آن اطلاعات یک منبع ارزشمند است. این تصمیم‌ها تأثیر پایداری بر

عملکرد سازمان دارند و به عبارتی تصمیم گیری درباره فن‌آوری اطلاعاتی و ارتباطی یک تصمیم استراتژیک است. در ضمن یک سیستم اطلاعاتی مطلوب زمانی از نظر عملیاتی قابل اجرا است که با انتخاب صحیح فن‌آوری اطلاعاتی پشتیبانی شود. سازمانهای نوین در محیط رقابتی پیچیده‌ای قرار گرفته‌اند که ناشی از تغییرات محیطی سازمان فن‌آوری است. تغییرات محیطی آنچنان سریع و غیر قابل پیش بینی است که کوچکترین غفلت از آن می‌تواند سازمان را از یک برتری رقابتی محروم سازد و سازمان‌های دیگر را با فرصت‌های خاص مواجه کند از این رو سازمان‌ها همواره سعی دارند تا با بکارگیری تکنولوژی‌های جدید و استفاده کارآمد آنها عملکرد نیروهای خود و رضایت شغلی آنها را تا حد ممکن بهبود بخشند.

در عصر حاضر اطلاعات به عنوان کالای با ارزش، استراتژیک و عامل توسعه نقش بسیار مهمی در میان ابزارهای قدرت کسب کرده است و به مرور زمان خود را به عنوان مهمترین عامل قدرتمندی در سازمان مطرح کرده است. در هر صورت فن‌آوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی با سرعت بسیار زیادی رو به گسترش است و تقریباً تمام شئون زندگی انسان‌ها را تحت سیطره خود قرار داده است، از جمله رضایت افراد از شغلی را که در آن مشغول به فعالیتند و رضایت شغلی و کارایی از جمله عوامل مهمی هستند که باید در توسعه جوامع مورد توجه قرار گیرند.

استفاده از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات، باعث تغییر در مهارت کاری افراد می‌شود؛ بنابراین، در این حالت آموزش کارکنان از اهمیت بیشتری برخوردار می‌شود، از طرف دیگر، باید به گونه‌ای از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات استفاده کرد که کارایی، خلاقیت، رضایت شغلی و نیز انعطاف پذیری به حداکثر برسد؛ برای این منظور باید از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات برای تکمیل وظایف و بهبود بخشیدن به آنها استفاده کرد.

رفتار در سازمان‌ها برآورده از شدت و حدت رضایت شغلی است. بر این اساس اگر یک استاد دانشگاه از رضایت شغلی مقبولی برخوردار باشد رفتار سازمانی او که در فرآیند تدریس متبلور میشود، یک رفتار تأثیر گذار خواهد بود که حضور متغیری چون اساتید دانشگاه است که اهمیت مسئله را مضاعف می‌کند. اساتید دانشگاه‌ها شاید یکی از مهمترین و تعیین کننده‌ترین نیروی انسانی شاغل در این مؤسسات و مراکز آموزش عالی محسوب می‌شود که با بکارگیری فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در ابعاد مختلف شغلی خود، بهره‌وری و کارایی خود را بالا ببرند و در نهایت در زمینه تدریس و نیل به اهداف شغلی خود موفق تر عمل کنند و رضایت شغلی اعضای هیأت علمی موجبات کارایی و اثر بخش نظام آموزش عالی که به عنوان یکی از شاخصه‌های توسعه در هر کشوری محسوب می‌شود را فراهم مینماید. با توجه به اثر رضایت بخشی کارکنان در عملکرد یک سازمان لازم به نظر می‌رسد که سیاست گذاران،

برنامه‌ریزان و مدیران سازمان‌ها در تصمیم‌گیری‌های خود این عامل را مد نظر قرار دهند و این کار به طور طبیعی نیاز به اطلاعات دارند و این مهم جز از طریق پژوهش و تحقیق میسر نمی‌شود. آمادگی اعضای هیأت علمی به عنوان اصلی‌ترین نقش آفرینان آموزش عالی در پذیرش استفاده از فن آوری اطلاعات و ارتباطات از مهمترین عواملی است که بر رضایت شغلی و بالا رفتن کارایی و بهره‌وری شغلی آنها مؤثر است که باید مورد توجه تصمیم‌سازان آموزش عالی قرار گیرد. از این رو برای عملی شدن چنین انتقالی، در این رابطه اساتید دانشگاه نیاز به یادگیری و بازآموزی مهارت‌های مورد نیاز برای استفاده از فن آوری نوین دارند.

پژوهش حاضر به منظور آگاهی مسئولان و دست‌اندرکاران دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن از تعیین رابطه بکارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی این دانشگاه انجام خواهد شد. در این راستا وضعیت میزان بکارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات توسط اعضای هیأت علمی این دانشگاه و سطح رضایت شغلی آن‌ها مورد بررسی قرار خواهد گرفت. پژوهش حاضر، نظر مسئولان را به اهمیت این مقوله و اقدام در جهت برگزاری دوره‌های آشنایی با فن آوری‌های اطلاعات و ارتباطات و بکارگیری این فن آوری‌ها در زمینه کاری اعضای هیأت علمی این دانشگاه جلب می‌کند، بکارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات در سال‌های اخیر در همه کشورها مورد توجه قرار گرفته است. که در کشور ما نیز کانون توجه شده است و رضایت شغلی اعضای هیأت علمی در بالا بردن سطح آموزش در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بنابراین پژوهش حاضر این دو مقوله بسیار مهم را در بین اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن مورد بررسی قرار خواهد داد و تاکنون مشابه این پژوهش در این دانشگاه انجام نشده است.

پژوهشگر با انجام این تحقیق، بررسی و شناسایی بکارگیری فن آوری‌های اطلاعات و ارتباطات و شناسایی میزان رضایت شغلی جامعه مورد تحقیق و ارائه پیشنهادش، آغازگر راهی خواهد بود که باعث افزایش سطح رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن با بکارگیری فن آوری‌های اطلاعات و ارتباطات گردد. تا مسئولان دانشگاه با بهره‌گیری از نتایج این پژوهش بتوانند گام‌هایی در جهت رفع نقاط ضعف و بهبود کاستی‌ها در زمینه بکارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات و نیز ارتقای سطح رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن از سطح حاضر به سطح مطلوب و ایده‌آل بردارند.

این پژوهش بر آن است که رابطه بکارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات را با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن را مورد بررسی قرار دهد.

مروری بر پیشینه پژوهش

عباسی شاه آباد و مهدی پور (۱۳۹۲) به « بررسی رابطه فن آوری اطلاعات با رضایت شغلی و فرسودگی شغلی کارکنان بانک تجارت کرمان» پرداخته‌اند. در این پژوهش نمونه آماری با استفاده از فرمول کوکران و با روش نمونه گیری تصادفی ساده در حدود ۱۲۰ نفر تعیین گردید، نتایج نشان داد میزان به کارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی رابطه مثبت و معنادار و با فرسودگی شغلی رابطه معکوس و منفی دارد.

مصطفی نژاد، حسنی و قاسم زاده (۱۳۹۱) در مطالعه ای به بررسی « تعیین رابطه بین به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات با میزان رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه ارومیه» انجام داده اند. روش تحقیق در این مطالعه از نوع توصیفی-پیمایشی بوده است. جامعه آماری در این مطالعه شامل کلیه اعضای هیأت علمی دانشگاه ارومیه بود که با استفاده از فرمول کوکران و سپس به صورت کاملاً تصادفی نمونه ای به تعداد ۱۸۸ نفر را انتخاب و از پرسشنامه سنجش رضایت شغلی برایفیلد و روث و برای ارزیابی میزان استفاده از فن آوری اطلاعات و ارتباطات از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. نتایج یافته‌ها نشان می دهد که بین میزان استفاده از فن آوری اطلاعات و ارتباطات و رضایت شغلی رابطه معنی داری وجود دارد و هم چنین از روی میزان استفاده از فن آوری اطلاعات و ارتباطات رضایت شغلی اساتید را می توان پیش بینی کرد.

میسمی زاده (۱۳۹۱) در پژوهشی که تحت عنوان « بررسی رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران بر اساس عوامل انگیزشی تئوری هرزبرگ» انجام داد، در این پژوهش جامعه آماری ۲۶۹ نفر بودند که از این تعداد ۱۵۶ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. نتایج تجزیه و تحلیل در این پژوهش نشان داد که بین رضایت شغلی اعضای هیأت علمی و عوامل مطرح شده در تئوری هرزبرگ رابطه معناداری وجود دارد؛ و هم چنین عوامل انگیزشی مطرح شده در تئوری هرزبرگ قابلیت پیش بینی رضایت شغلی را داراست.

طباطبایی پور (۱۳۹۰)، پژوهشی تحت عنوان « بررسی رابطه یادگیری سازمانی و به کارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات در بین اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن» انجام دادند، جامعه آماری در این تحقیق ۳۶۷ نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد رودهن بودند که از میان آنها ۱۸۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. نتایج نشان داد، بین یادگیری سازمانی و به کارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات در بین اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابطه معناداری وجود دارد.

تعیین رابطه بکارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد ... ۳۳

بینگ (۲۰۱۴) در مطالعه‌ای به مقایسه و تعیین میزان رضایت شغلی پرستاران ایالات متحده پرداخته است. نمونه تحقیق شامل پرستاران درجه یک بیمارستان‌های ایالات متحده با گروه‌های نژادی و قومی متفاوت بوده است. نتایج به دست آمده نشان داد اکثر پرستاران از شغل خود راضی بودند. بیشترین رضایت در بین پرستاران جزایر اقیانوس آرام و کمترین رضایت در بین پرستاران آلاسکایی مشاهده شده است.

آوانا (۲۰۱۳) پژوهشی را با هدف مقایسه سطح رضایت شغلی معلمان در دو کشور رومانی و بریتانیا انجام داده است. جامعه آماری تحقیق را معلمان دوره متوسطه هر دو کشور رومانی و بریتانیا تشکیل داده‌اند. نتایج به دست آمده نشان داده است که معلمان دوره متوسطه کشور رومانی رضایت شغلی بیشتری نسبت به معلمان دوره متوسطه کشور بریتانیا داشته‌اند.

کاترین اوسترلوند و کارن رابسون (۲۰۱۱) در پژوهش خود تحت عنوان «تأثیر فن آوری اطلاعات و ارتباطات روی تجارب کاری و شغلی معاونین آموزشی دانشگاه» به این نتیجه رسیدند که معاونین دانشگاه استفاده گسترده‌ای از ایمیل می‌کنند و این که این ارتباط باعث شده بود که بتوانند از تجارب و نگرش‌هایشان استفاده کنند در حالی که عده کمی اظهار داشتند که ایمیل بار کاری‌شان را افزایش می‌دهد.

فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اصلی

بین به کارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابطه معنی‌دار وجود دارد.

فرضیه‌های فرعی

بین نگرش اعضای هیئت علمی نسبت به فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی آنان در دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابط معنی‌دار وجود دارد.

بین استفاده از نرم‌افزارها با رضایت شغلی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابطه معنی‌دار وجود دارد.

بین خدمات اینترنتی با رضایت شغلی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابطه معنی‌دار وجود دارد.

روش‌شناسی

با توجه به موضوع و اهداف پژوهش که از نوع کاربردی می‌باشد روش انجام پژوهش از نوع پیمایشی توصیفی به شیوه همبستگی می‌باشد و از روش اسنادی و کتابخانه‌ای برای گردآوری داده‌ها بهره گرفته شده است.

در پژوهش حاضر جامعه آماری شامل کلیه اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ که تعداد آن‌ها ۴۱۷ نفر گزارش شده است و دارای رتبه علمی استاد، دانشیار، استادیار، مربی و بورسیه بوده‌اند. براساس گزارش اداره کارگزینی ۵ استاد، ۱۳ دانشیار، ۱۷۷ استادیار، ۱۵۹ مربی و ۶۳ بورسیه گزارش شده است. که با بهره‌گیری از جدول "کرجسی و مورگان"، حجم جمعیت جامعه نمونه ۲۰۱ نفر تعیین گردید. اما به علت عدم همکاری برخی از افراد جامعه آماری، با ۱۰ درصد افزایش، ۲۲۱ پرسشنامه توزیع گردید.

جهت انتخاب جمعیت نمونه از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای یا لایه‌ای استفاده گردید. هم‌چنین جهت انتخاب جمعیت نمونه در هر لایه از روش انتساب متناسب بهره گرفته شد. نتایج در جدول شماره ۱ تنظیم شده است.

جدول شماره ۱. توزیع جمعیت جامعه آماری و جامعه نمونه به تفکیک مرتبه علمی

رتبه علمی اعضای هیأت علمی	جمعیت آماری (N)	جمعیت نمونه (S)
استاد	۵	۲
دانشیار	۱۳	۷
استادیار	۱۷۷	۸۵
مربی	۱۵۹	۷۷
بورسیه	۶۳	۳۰
جمع	۴۱۷	۲۰۱

روش جمع‌آوری داده‌ها و ابزار پژوهش

به طور کلی در این پژوهش، جمع‌آوری داده‌ها به شرح زیر صورت گرفته است:
 - روش کتابخانه‌ای و اسنادی: استفاده از کتب، پایان‌نامه‌ها، نشریات و فصلنامه‌های داخلی
 - روش میدانی: با توجه به موضوع و اهداف تحقیق، پژوهشگر از پرسشنامه استاندارد شده و محقق ساخته استفاده کرده و اطلاعات و داده‌های مورد نیاز را از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن گردآوری کرده است. این پرسشنامه شامل سه قسمت است:

۱. سؤال‌هایی به منظور کسب اطلاعات در باره ویژگی‌های جمعیت شناختی
۲. سؤال‌هایی به منظور بررسی شاخص رضایت شغلی است.

تعیین رابطه بکارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد ... ۳۵

۳. سوال‌هایی به منظور بررسی شاخص فن آوری اطلاعات و ارتباطات است.

قسمت اول شامل یک مجموعه سوال‌هایی در مورد ویژگی‌های جمعیت شناختی است، نظیر جنسیت، مرتبه علمی، رشته تحصیلی، سابقه کار و گروه آموزشی.

قسمت دوم: در این قسمت شاخص رضایت شغلی مورد بررسی قرار گرفته است. این پرسشنامه توسط برفایلد و روث^۱ در دانشگاه مینه سوتا^۲(۱۹۶۷) تهیه و تنظیم شده است و در برگیرنده مولفه‌های نظام پرداخت با ۳ گویه، نوع شغل با ۴ گویه، فرصت‌های پیشرفت با ۳ گویه، جوسازمانی با ۲ گویه، سبک رهبری با ۴ گویه و شرایط فیزیکی با ۳ گویه تنظیم شده است. دامنه این طیف در گویه‌ها با مقیاس لیکرت (گزینه‌های کاملاً موافق (۵)، موافق (۴)، نظری ندارم (۳)، مخالف (۲)، کاملاً مخالف (۱) است) تهیه و تنظیم شده است.

قسمت سوم: در این قسمت شاخص فن آوری اطلاعات و ارتباطات مورد بررسی قرار گرفته است. برای تهیه و تنظیم این بخش از چند پرسشنامه فن آوری اطلاعات و ارتباطات بهره گرفته شد (محقق ساخته). این پرسشنامه شامل مولفه‌های نگرش اعضاء با ۱۲ سوال، نرم‌افزارها با ۴ سوال و خدمات اینترنتی با ۶ سوال تنظیم شده است. دامنه این طیف در سوال‌ها شامل گزینه‌های خیلی زیاد (۵)، زیاد (۴)، متوسط (۳)، کم (۲)، خیلی کم (۱) بوده است.

اعتبار و پایایی ابزار اندازه‌گیری

در این تحقیق، جهت سنجش میزان اعتبار ابزار اندازه‌گیری از روش اعتبار محتوا استفاده گردید. به طوری که پرسشنامه، برای چند تن (۵ تن) از کارشناسان، محققان و اساتید این امر ارسال و پس از دریافت نظرات آنان، قابلیت اعتبار پرسشنامه مورد سنجش قرار گرفت. اعتبار محتوای سوال‌های پرسشنامه براساس فرمول اس. اچ لاوشه برابر ۰.۶۷ بدست آمده است. همچنین از آنجا که پرسشنامه فن آوری اطلاعات و ارتباطات محقق ساخته است. از این رو، اعتبار عاملی نیز مورد بررسی قرار گرفت و سوال‌هایی که بار عاملی آنان ۰.۶ و بیشتر بوده است حفظ و مابقی حذف گردید.

۱. Brafyld And Ruth

۲. Minnesota

یافته‌ها

برای سنجش پایائی همسانی درونی میان سوال‌ها از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید. بدین منظور ابتدا قبل از توزیع پرسشنامه نهایی در بین جامعه آماری، پرسشنامه اولیه در بین ۳۰ تن از جامعه مورد بررسی توزیع گردید سپس ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفت.

جدول شماره ۲. مشخص کننده‌های مرکزی و پراکندگی شاخص فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) اعضای هیأت علمی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

اماره	میانگین	میانه	نما	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
ابعاد						
نرم‌افزارها	۳,۷	۳,۷	۳,۸	۰,۷۵۱	۰,۱۷۲	۰,۳۹۵
خدمات اینترنتی	۳,۸	۳,۸	۳,۸	۰,۷۲۰	۰,۱۲۹	۰,۴۲۳
نگرش اعضا	۳	۳	۳,۱	۰,۶۴۹	۰,۴۴۴	۰,۳۰۶
فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات	۳,۳	۳,۳	۳,۲	۰,۵۸۸	۰,۲۷۸	۰,۳۳۵

نتایج در جدول ۲ نشان می‌دهد، نما، میانه و میانگین، برای شاخص فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات و ابعاد آن نزدیک به یکدیگر بوده و هم‌چنین کجی و کشیدگی داده‌ها کمتر از ۰,۵ بوده است که این امر بیانگر توزیع نرمال بودن شاخص فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات و ابعاد آن است. از سوی دیگر، شاخص فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در بین اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن در سطح متوسط بوده است. هم‌چنین این وضعیت تنها در بین مولفه نگرش اعضا مشاهده شده است. البته مولفه‌های نرم‌افزارها و خدمات اینترنتی بیش از سطح متوسط بوده است. جدول شماره ۳. مشخص کننده‌های مرکزی و پراکندگی شاخص رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد

اسلامی واحد رودهن

اماره	میانگین	میانه	نما	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
ابعاد						
نظام پرداخت	۲,۰	۲	۲	۰,۵۴۷	۰,۳۶۵	۰,۵۹۲
نوع شغل	۳,۷	۳,۷	۳,۵	۰,۸۸۳	-۰,۶۲۷	-۰,۲۵۴
فرصت‌های پیشرفت	۲,۵	۲,۳	۲	۱,۰۰۱	۰,۳۱۵	-۰,۹۰۹
جو سازمانی	۳,۱	۳	۳	۱,۰۸۳	۰,۳۰۸	-۰,۷۲۶
سبک رهبری	۲,۹	۳	۳,۵	۰,۸۸۲	۰,۱۵۴	۰,۵۱۷
شرایط فیزیکی	۲,۶	۲,۶	۴	۱,۲۳۱	۰,۲۷۸	-۱,۰۷
رضایت شغلی	۲,۸	۲,۹	۲,۹	۰,۶۱۷	-۰,۳۸۰	۰,۰۱

تعیین رابطه بکارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد ... ۳۷

نتایج در جدول ۳ نشان می دهد، نما، میانه و میانگین، برای شاخص رضایت شغلی تقریباً نزدیک به هم بوده، البته کشیدگی آن بیش از ۰,۵ بوده است. در مورد ابعاد این شاخص، نتایج نشان داد میانگین و میانه و نما نزدیک به هم نبوده و کجی و کشیدگی اغلب آنها نیز بیش از ۰,۵ بوده است.

فرضیه‌های پژوهش

در این مطالعه ابتدا مولفه‌های مورد مطالعه مورد آزمون کولموگروف-اسمیرنوف یک نمونه‌ای قرار گرفتند و نتایج نشان داد که توزیع برخی از مولفه‌ها و شاخص‌های مورد بررسی نرمال نبوده است. از این رو، از آزمون بی‌پارامتری ضریب همبستگی اسپیرمن برای بررسی فرضیه‌های پژوهش استفاده گردید که نتایج به شرح زیر است:

فرضیه اصلی پژوهش:

بین به کارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابطه معنی دار وجود دارد.

جدول شماره ۴. نتایج آزمون همبستگی اسپیرمن بین به کارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

۰,۱۴۲	ضریب همبستگی اسپیرمن (I _s)
۰,۰۴۶	سطح معناداری (Sig)

برای بررسی این فرضیه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شده است. نتایج در جدول نشان می دهد، ضریب همبستگی بین دو عامل مورد بررسی برابر با ۰,۱۴۲ و با $Sig = ۰,۰۴۶$ است. لذا می توان گفت بین این دو عامل رابطه ای در سطح معنی داری ۵٪ مشاهده شده است، البته شدت این رابطه ضعیف و جهت آن مستقیم و مثبت بوده است. به سخن دیگر H_0 رد و H_1 تایید گردیده است.

فرضیه‌های فرعی پژوهش:

فرضیه اول

بین نگرش اعضای هیأت علمی نسبت به فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی آنان در دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابطه معنی دار وجود دارد.

جدول شماره ۵ نتایج آزمون همبستگی اسپیرمن بین نگرش اعضای هیأت علمی نسبت به فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی آنان در دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

۰,۰۹۴	ضریب همبستگی اسپیرمن (rs)
۰,۱۸۵	سطح معناداری (Sig)

برای بررسی این فرضیه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شده است. نتایج در جدول نشان می‌دهد، ضریب همبستگی بین دو عامل مورد بررسی برابر با ۰,۰۹۴ و با $Sig=0,185$ است. لذا می‌توان گفت بین این دو عامل رابطه ای معنی دار مشاهده نشده است، به سخن دیگر H_0 تایید و H_1 رد گردیده است.

فرضیه دوم پژوهش:

بین استفاده از نرم‌افزارها با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابطه معنی دار وجود دارد.

جدول شماره ۶ نتایج آزمون همبستگی اسپیرمن بین استفاده از نرم‌افزارها با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

۰,۱۱۲	ضریب همبستگی اسپیرمن (rs)
۰,۰۴۱	سطح معناداری (Sig)

برای بررسی این فرضیه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شده است. نتایج در جدول نشان می‌دهد، ضریب همبستگی بین دو عامل مورد بررسی برابر با ۰,۱۱۲ و با $Sig=0,041$ است. لذا می‌توان گفت بین این دو عامل رابطه ای در سطح معنی داری ۵٪ مشاهده شده است، البته شدت این رابطه ضعیف و جهت آن مستقیم و مثبت بوده است. به سخن دیگر H_0 رد و H_1 تایید گردیده است.

فرضیه سوم پژوهش:

بین خدمات اینترنتی با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابطه معنی دار وجود دارد.

جدول شماره ۷ نتایج آزمون همبستگی اسپیرمن بین خدمات اینترنتی با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

۰,۰۱۳	ضریب همبستگی اسپیرمن (rs)
۰,۸۶۰	سطح معناداری (Sig)

برای بررسی این فرضیه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شده است. نتایج در جدول نشان می‌دهد، ضریب همبستگی بین دو عامل مورد بررسی برابر با $0,013$ و با $\text{Sig} = 0,860$ است. لذا می‌توان گفت بین این دو عامل رابطه ای معنی‌دار مشاهده نشده است، به سخن دیگر H_0 تایید و H_1 رد گردیده است.

بحث و نتیجه گیری

در بررسی فرضیه اصلی: بین به کارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات و رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی رودهن رابطه معنی‌دار وجود دارد. به طوری که نتایج نشان داده است، ضریب همبستگی اسپیرمن بین دو عامل مورد بررسی برابر با $0,142$ و با $\text{Sig} = 0,046$ است. لذا می‌توان گفت بین این دو عامل رابطه ای در سطح معنی‌داری 5% مشاهده شده است، البته شدت این رابطه ضعیف و جهت آن مستقیم و مثبت بوده است. به سخن دیگر H_0 رد و H_1 تایید گردیده است. با رجوع به پیشینه تحقیق می‌توان بیان کرد، نتایج این مطالعه با نتایج پژوهش‌های عباسی شاه آبادی و مهدی پور (۱۳۹۲)، مصطفی نژاد، حسنی و قاسم‌زاده (۱۳۹۱)، معماری (۱۳۹۰)، افتخاری (۱۳۸۷)، رسائی نیا (۱۳۸۷)، هدایتی (۱۳۸۶)، ملک پور (۱۳۸۵)، روشن (۱۳۸۴)، غفاری (۱۳۸۳)، اوسترلوند و رابسون (۲۰۱۱)، ویسفره (۲۰۱۰)، جوسئو (۲۰۱۰)، جوسی یو و سولی (۲۰۱۰)، کارولینا لویز و مرکنو-سردان (۲۰۰۹) و من (۲۰۰۶) همخوانی داشته است.

در بررسی فرضیه پژوهشی، بین نگرش اعضای هیأت علمی نسبت به فن آوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی آنان در دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابط معنی‌دار وجود ندارد. به طوری که نتایج نشان می‌دهد، ضریب همبستگی اسپیرمن بین دو عامل مورد بررسی برابر با $0,094$ و با $0,185$ است. $\text{Sig} =$ لذا می‌توان گفت بین این دو عامل رابطه ای معنی‌دار مشاهده نشده است، به سخن دیگر H_0 تایید و H_1 رد گردیده است. با مراجعه به مروری بر ادبیات تحقیق می‌توان اظهار کرد نتایج این پژوهش با نتایج تحقیقات افتخاری (۱۳۸۷)، رسائی نیا (۱۳۸۷)، هدایتی (۱۳۸۶)، روشن (۱۳۸۴)، غفاری (۱۳۸۳)، عصا زادگان (۱۳۸۲) و اوسترلوند و رابسون (۲۰۱۱) همسوئی داشته است.

در بررسی فرضیه پژوهشی، بین استفاده از نرم‌افزارها با رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابطه معنی‌دار وجود دارد. به طوری که نتایج نشان داده است، ضریب همبستگی اسپیرمن بین دو عامل مورد بررسی برابر با $0,112$ و با $\text{Sig} = 0,041$ است. لذا می‌توان گفت بین این دو عامل رابطه ای در سطح معنی‌داری 5% مشاهده شده است، البته شدت این رابطه ضعیف و جهت آن مستقیم و مثبت بوده است. به سخن دیگر H_0 رد و H_1 تایید گردیده است. با بررسی تحقیقات انجام شده می‌توان بیان کرد نتایج این مطالعه با نتایج پژوهش‌های افتخاری (۱۳۸۷)،

رسائی نیا(۱۳۸۷)، هدایتی(۱۳۸۶)، روشن(۱۳۸۴)، غفاری(۱۳۸۳) و عصا زادگان(۱۳۸۲) هم‌خوانی داشته است.

در بررسی فرضیه پژوهشی، بین خدمات اینترنتی با رضایت شغلی اعضای هیأت‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن رابطه معنی‌دار وجود ندارد. به طوری که نتایج نشان داد، ضریب همبستگی اسپیرمن بین دو عامل مورد بررسی برابر با $0,013$ و با $Sig=0,860$ است. لذا می‌توان گفت بین این دو عامل رابطه ای معنی‌دار مشاهده نشده است، به سخن دیگر H_0 تایید و H_1 رد گردیده است. با رجوع به پیشینه تحقیق می‌توان بیان کرد نتایج این مطالعه با پژوهش های رسائی نیا(۱۳۸۷)، هدایتی(۱۳۸۶)، روشن(۱۳۸۴)، غفاری(۱۳۸۳) و عصا زادگان(۱۳۸۲) همسوئی دارد.

در مجموع می‌توان اظهار کرد، گسترش فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات باعث تغییر چگونگی، چه کسی، کجا، چه وقت و چرایی یادگیری ها خواهد شد. اینترنت، اینترنت و کلیه روش‌های ارتباطی بی‌سیم باعث از میان برداشته شدن موانع زمانی و مکانی می‌شود. اینترنت سبب شده تا یادگیرنده بتواند با معلم/اساتید خود در ارتباط باشد، چراکه اینترنت بستر و زیربنای ارتباطات جدید است که از طریق اتصال میلیون‌ها رایانه در سراسر جهان شبکه عظیمی را ایجاد کرده است. میلیون‌ها صفحه حاوی مطالب متنوع با امکانات جستجو، کار را برای محققین و دانشجویان و فراگیران راحت کرده است. اینترنت مرجعی است برای پاسخگویی به بخش اعظم نیازهای اطلاعاتی افراد در زمینه‌های مختلف علمی، تجاری و سرگرمی و .. در نظام آموزش مبتنی بر وب، منابع آموزشی از طریق اینترنت و خدمات دهنده ی وب ارائه می‌شود. در این روش، ارتباط با منابع آموزشی از طریق پست الکترونیکی، تابلوهای اعلانات و عضویت در گروه‌های مباحثه و مانند آن‌ها ایجاد می‌شود، چون امکان برقراری ارتباط متقابل میان فراگیران وجود دارد. لذا از مزایای روش آموزش مبتنی بر رایانه و روش سنتی آموزش نیز برخوردار است.

البته علاوه بر مزایای استفاده از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات نباید این موضوع را از نظر دور داشت که در استفاده از این فن‌آوری‌ها با مشکلات و محدودیت‌هایی روبرو هستیم. به طوری که کاربرد فن‌آوری‌ها در آموزش مستلزم وجود امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری است که در هر دو مورد نظام آموزشی ما با شرایط مطلوب، فاصله زیادی دارد، به عنوان نمونه در برخی از گروه‌های آموزشی فاقد حتی یک رایانه هستند یا برخی از دانشکده‌ها از سایت کامپیوتری مناسب برخوردار نیستند. البته فن‌آوری اطلاعات محدود به استفاده از رایانه نیست و رایانه تنها یکی از مجموعه ابزار فن‌آوری است. از دیگر زیر ساخت‌ها برای آموزش های الکترونیک، خطوط دیتا و امکان ارتباط اینترنتی است که در این زمینه هم با مشکلات زیادی مواجهیم. عدم پوشش کامل کشور و سرعت بسیار پایین و هزینه بالا از آن

جمله‌اند. در حالی که در کشورهای توسعه یافته تمام منازل و مراکز آموزشی و تجاری به طور شبانه‌روزی به خطوط پرسرعت اینترنت متصل هستند. از سوی دیگر، استفاده از فن آوری‌های نوین نیاز به امکانات نرم‌افزاری دارد. صرفاً وجود تعدادی رایانه نمی‌تواند به معنی استفاده از آن باشد. هنوز فرهنگ استفاده از فن آوری‌های نو در جامعه ما فراگیر نشده است، و شاهد نوعی واپس‌ماندگی فرهنگی در این عرصه هستیم. چراکه برخی ادارات با داشتن منابع مالی زیاد اقدام به خرید دستگاه‌های پیشرفته و از جمله رایانه می‌کنند، ولی از آنها برای اهداف سازمان‌شان به نحو مطلوب استفاده نمی‌کنند؛ یا وقتی یک معلم/استاد دوره ضمن خدمتی را می‌گذراند و گواهی صادر می‌شود، معلم/استاد به منظور استفاده از امتیاز آن (برای مثلاً ارتقاء شغلی) هر سال باید پشته‌ای از تصاویر گواهی‌های ضمن خدمت، تشویقی‌ها و ابلاغ‌ها را به کارگزینی تحویل دهد. جالب این که تمامی این گواهی‌ها و ابلاغ‌ها و تشویق‌ها از همان اداره و از رایانه اتاق مجاور صادر شده است. از دیگر معایب این روش‌ها می‌تواند سطحی بار آمدن دانشجویان و عادت به کپی‌برداری از کار دیگران باشد. امکان جستجوی مطلب مورد نظر، دانشجویان را از مطالعه یک کتاب یا مقاله به طور کامل بی‌نیاز کرده و آنان صرفاً به بخش مورد نظر مراجعه می‌کنند. ولی علیرغم این معایب و کاستی‌ها شکی نیست که لازمه زندگی در جهان امروزی مجهز شدن به این فن آوری‌های نو و استفاده از آن در زندگی روزمره و از جمله در نظام آموزشی است.

در مجموع می‌توان اظهار کرد، گسترش فن آوری اطلاعات و ارتباطات باعث تغییر چگونگی، چه کسی، کجا، چه وقت و چرایی یادگیری‌ها خواهد شد. اینترنت، اینترانت و کلیه روش‌های ارتباطی بی‌سیم باعث از میان برداشته شدن موانع زمانی و مکانی می‌شود. اینترنت سبب شده تا یادگیرنده بتواند با معلم/اساتید خود در ارتباط باشد، چراکه اینترنت بستر و زیربنای ارتباطات جدید است که از طریق اتصال میلیون‌ها رایانه در سراسر جهان شبکه عظیمی را ایجاد کرده است. البته علاوه بر مزایای استفاده از فن آوری اطلاعات و ارتباطات نباید این موضوع را از نظر دور داشت که در استفاده از این فن آوری‌ها با مشکلات و محدودیت‌هایی روبرو هستیم. به طوری که کاربرد فن آوری‌ها در آموزش مستلزم وجود امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری است که در هر دو مورد نظام آموزشی ما با شرایط مطلوب، فاصله زیادی دارد.

منابع فارسی

- ترابی کیا، هایده (۱۳۷۷)، بررسی رابطه فرهنگ سازمانی و رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه تهران، دانشگاه شهید بهشتی، پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته مدیریت آموزشی
- خوش خبر، عباس (۱۳۸۲)، مبانی مدیریت آموزشی با تأکید بر مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، تبریز: انتشارات شایسته.
- سلیمانی، آمنه (۱۳۹۰)، ابزار فن آوری اطلاعات، تهران: انتشارات دانش‌شناسی.
- شفیع آبادی، ع (۱۳۸۶)، راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای و نظریه‌های انتخاب شغل، تهران: انتشارات رشد.
- طباطبایی پور، سیده معصومه (۱۳۹۰). بررسی رابطه یادگیری سازمانی و بکارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات در بین اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن.
- عباسی شاه آباد، حسین؛ مهدی پور احسان (۱۳۹۲)، بررسی رابطه فناوری اطلاعات و ارتباطات با رضایت شغلی و فرسودگی شغلی کارکنان بانک تجارت، کنفرانس بین‌المللی مدیریت، چالش‌ها و راهکارها
- محمدنژاد عالی زمینی، یوسف؛ کاوسی، اسماعیل (۱۳۸۷)، تأثیر فناوریهای نوین ارتباطی بر زبان فارسی، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی معاونت پژوهشی دفتر گسترش تولید علم
- مصطفی نژاد، چیمین؛ حسنی، محمد؛ قاسم زاده، ابوالقاسم (۱۳۹۱)، بررسی رابطه بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات با میزان رضایت شغلی اعضای هیأت علمی دانشگاه ارومیه، اولین کنفرانس بین‌المللی مدیریت، نوآوری و تولید ملی
- میسمی زاده، علی (۱۳۹۱)، بررسی رضایت شغلی هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران بر اساس عوامل انگیزشی تئوری هرزبرگ، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

انگلیسی

- Accenture; Markle Foundation; UNDP, (۲۰۰۱), Creating Development Daynamic: Final report of the Digital Opportunity Initiative. Http: //www.opt-.org/ framework/pages/title.html).
- Katherin osterlund and Karen Robson(۲۰۱۱), “ The impact of ICT on work- life experiencec among university Teeaching Assistants Department of Sociology” York University ۴۷۰۰ keele Street West Toronto, ON Canada M۳j ۱p۳.
- khan, s(۲۰۱۰), ICT in education. Orientation workshop on developing ICT in education master plane for Bangladesh, the ministry of education, the government of the people’s republic of Bangladesh.
- Esposito, Anthony Michael, Ed.D. (۲۰۰۹), The relationship of organizational culture to effectiveness in assessing student learning outside of the classroom, University of Massachusetts Boston, ۱۵۰ pages; AAT ۳۳۹۱۸۲۱.
- Hevan, Jeso(۲۰۱۰), Barries To adopting Technology For Teeaching and Learnini in oman. Department of Learning Technology , University of Nirth Teks, ۳۹۴۰ North ELM street , Denton, Tx ۷۹۲۰۷, USA.
- Hwan, Joo Seo & Yong Soo Lee(۲۰۱۰), The Impact Of Information and Communication Technology on Skilled Labor and Organization Types.
- Lawrence, Lessig (۲۰۰۴). Free culture: how big media uses technology and the law to ck down culture.

۴۴ □ فصلنامه علمی - پژوهشی تحقیقات مدیریت آموزشی سال هفتم، شماره سوم، بهار ۱۳۹۵